

fra den „bornerede“ Republik-Præsidents Tid, men fra det frihandels-oplyste Reisedømmes Tid. Den bestemte Indsigelse jeg gør mod mig, at gaa for vidt, gjælder ogsaa den Betragtning, der saa let gjæres gjældende, at Forbrugerne danne den store Masse, medens de Industrivivende kun ere hvad jeg vilde kalde en lille Klat. Nei, mine Herre, lad os dog se paa det statistiske Labelværk, hvor man vil finde den Oplysning, at der indenfor de industrielle Klasser findes som den Mængde, der dels ernærer sig af Industrien og dels ernæres af disse igjen, omtrent 400,000 Personer, og dette er dog ikke en saa lille Del af den hele Befolkning. Men dernæst vil jeg sige, om end ogsaa dette er en Betragtning som, set økonomisk-videnskabelig, ikke er korrekt, at vi ved at gaa frem ad den fra den anden Side anbefalede Vej kunne komme til, at det vi kalde Haandværk, vel ikke bliver koalt saaledes, at selve Tilvirkningen forsvinder her i Landet, men dog, for at holde sig oppe, maa gaa over til at blive Fabrikvirksomhed eller faa meget store Etablissementer, og her er jeg da ogsaa saa „borneret“ at paastaa, at saa længe vi kunne holde vor Befolkning ved en saadan Tilvirkningsmaade, hvorved der bliver en større Del smaa Virksomheder i Modfatning til en enkelt stor Bedrift eller enkelte større Virksomheder, saa holder jeg paa den mindre Næringsbedrift, fordi denne skaber den lykkeligste, selvstændigste Tilværelse for den større Del af dem, der beskæftige sig med Industrien, hvorimod der ved Fabrikvirksomheden mere er Tale om en eller enkelte Arbejdsherrer, som tjene sig op, fordi de have en større Kapital til Naadighed, en ualmindelig Dygtighed, en koncentreret Energi, eller maasse fordi de lade det gaa paa Knald og Fald. Og hvad bliver Følgen? Disse Fabrikherre kunne maasse svinge sig op til en større Formue, men saasnart de ere naaede op dertil, ser man da ogsaa at det i Grunden er en Misundelse tilstede imod dem, medens man med Rette kan sige, at denne Jølelse ikke saa let kommer tilstede overfor de beskædede Forhold, hvorunder vore almindelige Haandværkere leve. Disse Forhold ere saadanne, at de ogsaa afgive en Grund til, at jeg ikke ved Goldsager vil bidrage til at forværre dem. Måttet man nemlig maa indrømme, at vore Haandværkere i Retning af Dygtighed og Cone til at gjøre godt Arbejde ingenlunde staar tilbage for fremmede Nationers Haandværkere, saa have de alligevel ikke ført det til noget Overmaal af Fortjeneste, saa at man kan sige, at vi gjærene kunne tage noget bort af deres Indtægt. Deraf følger igjen, at naar det ærede Medlem siger, at den Afgang, som vil fremkomme ved at Værene vilde blive billigere, vil ikke komme til at ramme Arbejdernes Løn, men vil komme til Afgang i deres Fortjeneste, der ere Hovedpersonerne ved Produktion, da maa dette være urigtigt af den simple

Grund, at hvis det var Tilfældet, vilde de nuværende Priser, som Beskyttelsen har holdt oppe, føre Hovedpersonerne i vort Haandværk — vore Haandværksmestere — til en hurtig og let Erhvervelse af Formue, men det er paa ingen Maade Tilfældet. Den store Masse af vore Haandværkere omkring i Byerne leve ikke i nogen som helst Overdaadighed, de have ingenlunde en saadan større Fortjeneste, end deres Adkomme fordrer, at man kan vente, at en gennem Goldsaffernes Medjættelse fremfaldt betydeligere Konkurrence med Ulandet vilde kunne love dem Muligheden for at bestaa, og naar dette er saa, da maa — efter som jo dog Ingen kan give mere, end han har — den nødvendige Følge deraf blive, at en lavere Pris paa en gennem Haandværket tilvirket Væremaa, desfor den Væremaa skal tilvirket her i Landet, medføre en Medjættelse i Arbejdslønnen. Jeg har allerede temmelig udførlig nævnt, hvorledes jeg har anvendt mine Grundsetninger paa de specielle Positioner, og jeg skal derfor for mit Vedkommende ikke trætte den ærede Forsamling med en yderligere Udvikling deraf. Anvendelsen er i Virkeligheden saa simpel og saa naturlig, at den kan foretages af dem, som overhovedet vilde foretage den. Efter Afstemningen isorgaars, over den første Del af Løisen, er det tydeligt, at paa samme Maade vilde de Beskyttelsespositioner, som jeg har opstillet under den anden Del af Løisen, ligge under denne Gang, men jeg haaber, at der baade af de ærede Herrens Samvittighedsfuldhed, naar De vilde tænke Sagen igennem, og gennem Forslag, der maatte komme frem ved senere Leiligheder, vil fremgaa Noget, der vil forhindre den, som jeg tør kalde det Ulykke, som jeg forudsier vil komme over vore Industrivivende, hvis pludselig en saa betydelig Nedgang i Beskyttelsespositionerne skulde komme ind i vor Goldlov. I den Henseende er det mig — det tilskaaer jeg ganske oprigtigt — en Tilfredsstillelse, at dette Lovforslag ikke har Udset til at blive til Lov i Nar. Efter min Overbevisning er det af mig her fremdragne Spørgsmaal endnu ikke klaret; efter min Overbevisning er det af Mange knapt drøftet med Alvor, og efter min Overbevisning vilde Mange, som vilde drøfte det med Alvor, komme til en anden Erkjendelse.

Finantsministeren: Efter hele Sagens Gang er det klart, at der ikke kan være synderlig Opfordring for mig til at gaa ind paa mange Enkeltheder, saaledes som jeg under en noget forandret Stilling vilde have høvt Grund til, men der er dog et Par af de Forslag, som foreligge, med Hensyn til hvilke jeg maa gjøre en og anden Bemærkning. Der foreligger saaledes et Forslag fra det ærede Medlem for Dens Amt 7de Valgkreds (S. Maden) med Hensyn til Citronsyre, idet det foreslaas, at under „Syrer“ skal udgaa „Citronsyre, som Dranger, alle Slags se „Frugter“.